

Briuselis, 2018 06 08
SWD(2018) 322 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO

dėl bendradarbiavimo muitinių klausimais programos „Muitinė“

{COM(2018) 442 final} - {SEC(2018) 295 final} - {SWD(2018) 321 final}

Santraukos lentelė
Pasiūlymo dėl reglamento dėl bendradarbiavimo muitinių klausimais programos „Muitinė“ poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kodėl? Kokia problema sprendžiama? Pastaraisiais metais muitinių veiklos rezultatams turėjo įtakos tokios tendencijos, kaip <u>globalizacija</u>, dėl kurios sparčiai auga prekių ir su jomis susijusios informacijos mastai, ir nuolat auganti <u>grėsmė saugumui bei didėjantis tarpvalstybinis nusikalstamumas</u>. Kaip atsakas į tai, <u>pasinaudojant Sąjungos muitinės kodeksu, inicijuotas muitų sąjungos modernizavimas</u>¹, o jam reikalingos įvairios naujos Europos elektroninės sistemos. Sparčiai kintančios <u>technologijos</u> (skaitmeninimas, tarpusavio ryšiai, daiktų internetas, blokų grandinė), nauji <u>verslo modeliai</u> (e. prekyba, tiekimo grandinės optimizavimas) ir <u>mažesni viešieji finansiniai ištekliai</u> sukuria naujų papildomų iššūkių muitinėms. Tokiomis aplinkybėmis muitų sąjungos veikimui kenkia <u>nepakankamo vienodumo problema</u> ir nepakankamas muitinių <u>efektyvumas</u>. Šios problemos priežastys yra trys: nevienodi muitinių pajėgumai; netolygus teisės aktų (SMK ir kitų teisės aktų) aiškinimas ir įgyvendinimas; muitinių tarpusavio bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo su kitais suinteresuotaisiais subjektais kliūtys. Dėl šių veiklos problemų <u>neišnaudojamos visos muitų sąjungos galimybės</u>, o tai kelia pavojų vidaus rinkos veikimui, atsiliepia socialiniam teisingumui ir ES konkurencingumui.
Ko siekiama šia iniciatyva? 1. Bendrasis šios programos tikslas – remti muitų sąjungą ir muitines, apsaugoti finansinius ir ekonominius Sąjungos ir jos valstybių narių interesus, užtikrinti saugumą bei saugą Sąjungos viduje ir apsaugoti Sąjungą nuo nesąžiningos ir neteisėtos prekybos, taip sudarant palankesnes sąlygas teisėtai verslo veiklai. 2. <u>Konkretus</u> programos <u>tikslas</u> – remti muitų teisės aktų ir politikos rengimą ir vienodą įgyvendinimą, muitinių bendradarbiavimą, administracinių pajėgumų, įskaitant žmogiškųjų išteklių kompetencijos, stiprinimą, taip pat Europos elektroninių sistemų plėtojimą ir veikimą.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda? Nors muitinėms suteikta išimtinė kompetencija, o jų srities ES teisės aktai yra labiausiai suderinti, už jų veiklą atsako valstybės narės, taigi <u>muitų sąjunga stipri tik tiek, kiek stipri jos silpniausia grandis</u>. ES ar valstybės narės pavieniui negali efektyviai ir darniai spręsti pasaulinio masto ar transeuropinių uždavinių. Reikalingas nacionalinių muitinių bendradarbiavimas ir veiklos integracija. Daugiausia pridėtinės vertės <u>kuriama IT srityje</u>, kurioje programa leidžia kurti ir tvarkyti keletą bendrai nustatytų Europos elektroninių sistemų pigiau nei tuo atveju, jei šios sistemos būtų kuriamos nacionaliniu lygmeniu.
B. Sprendimai
Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvarstytos? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Kodėl? Apsvarstytos įvairios politikos galimybės – jos daugiausiai priklauso nuo programos politinio užmojo masto. Pagrindinės galimybės yra „2 galimybė. Kritinė masė“ ir „3 galimybė. Tęstinumas +“ (tinkamiausia galimybė): - <u>2 galimybė. Kritinė masė</u>: šia galimybe siekiama finansuoti visas SMK ir kai kurias naujas (ne SMK) elektronines sistemas, užtikrinant ES muitinių operacijų tęstinumą ir laikantis pagal ES muitų teisės aktus priimtų naujų įsipareigojimų. Vienintelis šio scenarijaus užmojis – įgyvendinti SMK ir jau pasiūlytus teisės aktus; dėl jo prireiktų iš esmės persvarstyti ES užmojus muitinių srityje. - <u>3 galimybė. „Tęstinumas +“</u>: šia galimybe siūloma efektyviai spręsti dabartinius ir būsimus su muitų sąjunga susijusius iššūkius. Ja siekiama sudaryti sąlygas veiksams, reikalingiems gerinti ES muitinių veiklą. Konkrečiai, stiprinant IT pajėgumus, būtų užtikrintas naujų (ne SMK) muitinių IT projektų vykdymas ir sudaromos sąlygos inovacijoms. Būtų padidintas ir pagerintas bendradarbiavimas, siekiant stiprinti muitinių gebėjimus bendrauti su kitomis institucijomis, užtikrinti reikalavimų laikymąsi, kovoti su sukčiavimu bei padidinti saugumą, daugiau dirbti teminėse grupėse arba geografiniu pagrindu sudarytose grupėse ir prisidėti įgyvendinant gilesnę naujos IT aplinkos sukurta integraciją. Naudojantis ribotais papildomais ištekliais, ši galimybė gerokai padidintų bendrą ES pridėtinę vertę.
Kas kuriai galimybei pritaria?

¹ Sąjungos muitinės kodeksas (toliau – SMK) yra muitinių modernizavimo dalis ir visos Europos muitinių taisyklių ir procedūrų pagrindų reglamentas. Jo esminės nuostatos įsigaliojo 2016 m. gegužės 1 d.

Visi suinteresuotieji subjektai pirmenybę teikia 3 galimybei. Europos Parlamentas, Taryba ir Audito Rūmai išreiškė savo paramą plataus užmojo ES muitinės programai, kuria būtų prisidedama prie geresnio ir vienodesnio muitų sąjungos įgyvendinimo. Konsultacijose su suinteresuotaisiais subjektais daugiausia dėmesio skirta muitinėms kaip tiesioginėms programos paramos gavėjoms. Jie taip pat tvirtai pritarė tam, kad ši puikiai veikianti programa būtų tęsiama, ir pasiūlė pasinaudoti vis didesniais privalumais šiek tiek sustiprinant jos veiksmus, kaip numatyta pagal 3 galimybę.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Muitinės yra tiesioginės programos paramos gavėjos. Remiantis 3 galimybe pagal programą joms būtų sukurta tinkama bendradarbiavimo veiklos, organizaciniais, metodiniais ir biudžeto klausimais sistema. Stiprinant administracinius gebėjimus, įskaitant IT pajėgumus ir žmogiškųjų išteklių gebėjimus, muitinėms bus sudarytos sąlygos tapti moderniomis administracijomis, galinčiomis atlikti daugiau joms paskirtų pagrindinių užduočių. Pagal tinkamiausią galimybę būtų pagerintas muitų sąjungos ir muitinių veikimas, gerokai sustiprinant valstybių narių bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis, o taip pat gerinant visų ES muitinių veiklą. Ši galimybė taip pat sudarytų sąlygas laikantis ES muitų politikos ilgainiui stiprinti IT pajėgumus. Bendrais IT sprendimais ir bendradarbiavimu gerinant muitinių veiklą, bus tiesiogiai pagerintas teisėtos prekybos į Sąjungą įvežamomis arba iš jos išvežamomis prekėmis sklandumas, nes muitinės geriau ir greičiau aptiks ir sulaukys nesaugias ir neteisėtas prekes pasienyje. Piliečiams ir įmonėms pagal šią programą vykdomi veiksmai teiks daugiausia netiesioginės naudos dėl ryšių tinklų ir Europos elektroninių sistemų, kuriais muitinės gali keistis informacija ir bendradarbiauti. Dėl išsamių kiekybinių duomenų trūkumo nauda buvo daugiausia vertinama remiantis surinktais kokybiniais duomenimis.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Ekonomikai, socialinei sričiai ir aplinkai neturėtų būti jokio konkretaus neigiamo poveikio.

Koks bus poveikis verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms?

Programa nenumatoma tiesiogiai įmonėms, MVĮ ar labai mažoms įmonėms skirtų priemonių. Įmonės turės netiesioginės naudos dėl bendrų portalų, siūlomų mokymo priemonių ir įgyvendinant vieno langelio principą padarytos pažangos.

Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?

Programa siekiama finansuoti muitinėms skirtus veiksmus. Daugiausia lėšų bus skirta viešiesiems pirkimams, siekiant vystyti ir tvarkyti Europos elektronines sistemas. Kadangi šios sistemos nėra visiškai centralizuotos, siekiant jas įdiegti, taip pat reikalingos investicijos nacionaliniu lygmeniu.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis?

Jokio kito didelio poveikio nenumatoma.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma?

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įvertinti programą, bus nustatyta tinkama pagal programą pasiektų rezultatų stebėsenos sistema. Bus užtikrintas visiškas skaidrumas, numatant reguliary stebėsenos ir vertinimo ataskaitų teikimą Europos Parlamentui ir Tarybai. Bus atliktas tarpinis vertinimas, kaip įgyvendinami programos tikslai ir koks yra jos veiksmingumas ir pridėtinė vertė Europai. Galutiniame vertinime bus vertinamas ilgalaikis programos poveikis ir tvarumas.